

Вакцини від вірусу папіломи людини (ВПЛ) Human Papillomavirus (HPV) Vaccines

Вакцини від ВПЛ — що це?

Вакцини проти ВПЛ захищають від інфікування певними типами вірусу папіломи людини (ВПЛ), які спричиняють рак анального каналу, шийки матки, рота та горла, пеніса, вагіни та вульви, а також генітальні бородавки. В Канаді пропонуються 2 вакцини від вірусу папіломи людини: Cervarix® (HPV2) і Gardasil®9 (HPV9). Вакцини схвалені Міністерством охорони здоров'я Канади, при цьому вакцина HPV9 схвалена для обох статей, а вакцина HPV2 — лише для осіб жіночої статі. Мешканцям провінції Британська Колумбія, які відповідають критеріям, вакцина Gardasil®9 (HPV9) надається безкоштовно.

Обидві вакцини захищають від 2 типів ВПЛ, що спричиняють приблизно 70% випадків цервікального раку та 80% випадків раку анального каналу. Вакцина HPV9 захищає від 5 додаткових типів ВПЛ, що спричиняють 15–20% випадків цервікального раку та 11% випадків раку анального каналу у осіб жіночої статі й 4% в осіб чоловічої статі. Вакцина HPV9 також захищає від 2 типів ВПЛ, що спричиняють приблизно 90% випадків генітальних бородавок.

Кому слід отримати вакцину від ВПЛ?

Вакцина HPV9 надається безкоштовно усім учням 6-го класу.

Особи чоловічої статі (які народились у 2005 році й пізніше), а також особи жіночої статі, які не отримали щеплення в 6 класі, підпадають під категорію безплатної імунізації проти ВПЛ, якщо вони почнуть процес вакцинавання у віці до 19 років і завершать його у віці до 26 років.

Вакцина HPV9 також надається безкоштовно таким категоріям віком від 9 до 26 років:

- особам, інфікованим ВІЛ;
- бердашам, трансгендерним і небінарним особам;
- особам чоловічої статі, які мають статеві контакти з іншими особами чоловічої статі, у тому числі тим, хто може ще не вести статеве життя і ставить під сумнів свою сексуальну орієнтацію;
- безпритульним особам чоловічої статі.

Інші особи чоловічої статі, які відповідають критеріям для щеплення вакциною HPV9, — це:

- особи від 9 до 18 років, які знаходяться під опікою Міністерства у справах дітей і розвитку сім'ї;

- особи, що знаходяться у центрах утримання під вартою.

Зателефонуйте своєму лікарю, щоб отримати щеплення.

Якщо ви не підпадаєте під вище перелічені категорії, вам рекомендується отримати вакцину HPV9, але вона не надається безкоштовно таким категоріям:

- особам жіночої статі віком від 19 до 45 років;
- особам чоловічої статі віком від 9 до 26 років;
- особам чоловічої статі віком від 27 років, які мають статеві стосунки з особами чоловічої статі.

Вакцини HPV даються серіями з 2 чи 3 доз впродовж 6 місяців. Діти, які починають серію щеплень у віці від 9 до 14 років, потребують 2 дози вакцини, зроблені з перервою не менш ніж в 6 місяців. Люди, які починають серію щеплень у віці від 15 років, та люди з ослабленим імунітетом потребують 3 дози вакцини.

Особи, які не підлягають безкоштовній вакцинації від ВПЛ, можуть купити вакцину у більшості аптек та туристичних клінік.

Найкраще отримати щеплення, перш ніж починати активне статеве життя й до контакту з вірусом, тому що вакцини попереджують інфекцію, а не виліковують від неї.

Якими є переваги вакцин проти ВПЛ?

У осіб жіночої статі, які раніше не були інфікованими ВПЛ, вакцини запобігають майже 100% випадків цервікального раку, викликаних тими типами ВПЛ, від яких власне й захищають вакцини.

Вакцина HPV9 також запобігає приблизно:

- 78% випадків раку анального каналу у осіб чоловічої статі, спричинених двома основними типами ВПЛ;
- 90–100% випадків генітальних бородавок, спричинених двома основними типами ВПЛ.

Важливо регулярно робити мазки з шийки матки (Pap test), бо вакцина HPV захищає від більшості, але не від усіх типів ВПЛ, які можуть спричинити цервікальний рак.

Якими є можливі реакції після отримання вакцини?

Поширені реакції на вакцину можуть включати біль, почервоніння й набряк у місці ін'єкції. Також може виникнути лихоманка, втома, головний біль та біль у м'язах чи суглобах.

У разі підвищення температури або посилення болю можна приймати ацетамінофен (наприклад Tylenol®) або ібупрофен (наприклад Advil®). Ацетилсаліцилову кислоту (наприклад, Aspirin®) не слід призначати особам до 18 років через ризик виникнення синдрому Рея.

Детальніше про синдром Рея дивіться [HealthLinkBC файл №84 Синдром Рея](#).

Важливо залишатися в клініці протягом 15 хвилин після отримання будь-якої вакцини, оскільки існує надзвичайно рідкісна ймовірність (менш ніж 1 випадок на мільйон) виникнення небезпечної для життя алергічної реакції під назвою анафілаксія. Цей стан може включати кропив'янку, утруднене дихання або набряк горла, язика чи губ. У випадку розвитку такої реакції ваш лікар готовий до її лікування. Екстрене лікування передбачає введення епінефрину (адреналіну) та транспортування швидко до найближчого відділення невідкладної допомоги. Якщо симптоми розвинулися після того, як ви залишили клініку, зателефонуйте за номером 9-1-1 або за місцевим номером невідкладної допомоги.

Важливо завжди повідомляти вашого лікаря про серйозні або несподівані реакції на вакцину.

Кому не слід робити вакцину від вірусу папіломи людини (ВПЛ)?

Поговоріть зі своїм лікарем, якщо ви або ваша дитина мали небезпечну для життя реакцію на попередню дозу вакцини проти вірусу папіломи людини або будь-який її компонент, включаючи дріжджі. Вагітним людям не варто робити щеплення.

Нема потреби відкладати вакцинацію через застуду чи іншу легку хворобу. Проте, якщо у вас є занепокоєння, поговоріть про це зі своїм лікарем.

Вірус папіломи людини (ВПЛ) — що це таке?

ВПЛ — це одна з найбільш розповсюджених інфекцій, які передаються статевим шляхом. Приблизно три з чотирьох неімунізованих і сексуально активних людей в певний момент отримають цей вірус. Будь-хто, хто

має сексуальний контакт орального, генітального чи анального характеру, може бути зараженим ВПЛ. Для інфікування не обов'язково має відбутися статевий акт. Чим більше у вас сексуальних партнерів, тим вищий ризик інфікування ВПЛ. Особи чоловічої статі, які мають статеві стосунки з іншими особами чоловічої статі, також знаходяться в групі підвищеного ризику зараження ВПЛ.

Що відбувається, коли людина інфікується ВПЛ?

У більшості людей, інфікованих ВПЛ, ознаки або симптоми не з'являються, і ці люди можуть передати вірус іншим, навіть не підозрюючи про це. Найчастіше інфекція ВПЛ минає сама собою. У деяких людей ВПЛ не зникає, і клітини, інфіковані вірусом, з часом можуть стати передраковими або раковими.

Щорічна орієнтовна статистика провінції Британська Колумбія:

- У 210 осіб розвивається рак шийки матки, і 55 осіб вмирають від цього захворювання.
- У 6000 осіб відбуваються зміни в шийці матки, які представляють високий ризик і характеризують передраковий стан.
- У понад 450 000 осіб береться мазок із шийки матки. Понад 14 000 осіб потребують подальшого обстеження чи лікування. Це можуть бути додаткові мазки з шийки матки та інші процедури для зупинки розвитку цервікального раку.
- У 135 осіб діагностується рак анального каналу і 20 вмирає від цього захворювання.
- 5500 осіб отримують генітальні бородавки.

Згода зрілих підлітків

Батькам або опікунам рекомендується обговорити згоду на імунізацію зі своїми дітьми. Діти віком до 19 років, які здатні зрозуміти переваги та можливі реакції на кожен вакцину, а також ризик відмови від імунізації, юридично мають право погодитися на імунізацію або відмовитися від неї. Докладніше про згоду зрілих підлітків дивіться [HealthLinkBC файл №119 Закон про дітей, згода зрілих підлітків та імунізація](#).

Додаткова інформація

- [HealthLinkBC файл №101a Вірус папіломи людини \(ВПЛ\): інфекція та генітальні бородавки](#).
- Сервіс ImmunizeBC за адресою <https://immunizebc.ca/>.

Інформацію щодо інших тем HealthLinkBC можна знайти на вебсторінці www.HealthLinkBC.ca/healthfiles або у вашому місцевому відділі з охорони здоров'я. Для отримання інформації та порад щодо охорони здоров'я, не пов'язаних із надзвичайними ситуаціями у провінції Британська Колумбія, завітайте на вебсайт www.HealthLinkBC.ca або зателефонуйте за безкоштовним номером 8-1-1. Номер для людей з вадами слуху: 7-1-1. Послуги перекладу доступні за запитом на більш ніж 130 мовах.